

PROVIMI I MATURËS SHTETËRORE
ME ZGJEDHJE
SKEMA E VLERËSIMIT

LËNDA: HISTORI

VARIANTI A

Përgjigjet e sakta për çdo pyetje të testit

Pyetja 1	C	1 pikë
Pyetja 2	D	1 pikë
Pyetja 3	C	1 pikë
Pyetja 4	D	1 pikë
Pyetja 5	C	1 pikë
Pyetja 6	A	1 pikë
Pyetja 7	C	1 pikë
Pyetja 8	B	1 pikë
Pyetja 9	C	1 pikë
Pyetja 10	A	1 pikë
Pyetja 11	A	1 pikë
Pyetja 12	B	1 pikë
Pyetja 13	A	1 pikë
Pyetja 14	B	1 pikë
Pyetja 15	D	1 pikë
Pyetja 16	A	1 pikë
Pyetja 17	B	1 pikë

Pyetja 18	D	1 pikë
Pyetja 19	A	1 pikë
Pyetja 20	D	1 pikë

Pyetja 21   **2 pikë**

Model përgjigjeje

- Ndarja e popullsisë në 4 shtresa sipas pasurisë.
- Ndaloi skllavërinë për borxhe.
- Formoi Këshillin e të katerqindëve.
- Krijoi Helienë (gjyqin popullor).
- Kufizoi pozitat e aristokracisë.
- Etj.

2 pikë   Nëse jep dy nga reformat.

OSE

1 pikë   Nëse jep një nga reformat.

0 pikë   Nëse përgjigjet gabim **OSE** nuk përgjigjet fare.

Pyetja 22   **2 pikë**

Model përgjigjeje

Organizmi administrativ:

- Ndarja e Ilirisë në 4 provinca.

Reforma agrare:

- Toka iu shpërnda qytetarëve romakë, kolonëve italikë (veteranëve të luftës).
- Krijimi i latifondeve.

2 pikë   Nëse jep një ndryshim për secilin nga aspektet.

OSE

1 pikë   Nëse jep një ndryshim për një nga aspektet.

.

0 pikë   Nëse përgjigjet gabim **OSE** nuk përgjigjet fare.

Pyetja 23   **2 pikë**

Model përgjigjeje

- Inventari i pasur i zbuluar në varre si vegla pune, arme, objekte zbulurimi etj
- Ritualit i varrimit me tumat si vazhdimësi nga koha ilire.
- Në relievet e zbuluara në vendbanimet fshatarare pasqyrohen njerëzit e punës, bujq e zejtarë me veshje tipike ilire.
- Muret e kështjellave mesjetare janë ndërtuar mbi muret antike.
- Etj

Shënim: *Pranohet çdo lloj përgjigjeje që i përmbahet kërkesës së pyetjes.*

2 pikë   Nëse shpjegon dy nga të dhënat arkeologjike;

OSE

1 pikë   Nëse shpjegon një nga të dhënat arkeologjike;

0 pikë   Nëse përgjigjet gabim **OSE** nuk përgjigjet fare.

Pyetja 24

3 pikë

Model përgjigjeje

- Zgjeri territoret në drejtim të perëndimit ku bashkë me Frederikun e Prusisë dhe Maria Terezën e Austrisë realizuan copëtimin e Polonisë.
- Zgjeron territoret në drejtim të perëndimit përfshinë Ukrainën dhe Bjellorusinë
- Fitoi dy luftëra me Perandorinë Osmane
- Në 1774 nënshkroi me Perandorinë Osmane Traktatin e Kuçuk Kajnarxhit ku zgjeri territore, fitoi të drejtën e mbrojtjes së ortodoksve që jetonin në territorin e perandorisë osmane
- Fitoi të drejtën e lundrimit në ujërat e deteve turke duke marrë kontrollin e bregut verior të Detit të Zi (Krimenë)
- Etj

Shënim: Pranohet çdo lloj përgjigjeje që i përmbahet kërkesës së pyetjes.

3 pikë OSE	Nëse rendit tre nga arritjet e Katerinës së Madhe në politikë e jashtme
2 pikë	Nëse rendit dy nga arritjet e Katerinës së Madhe në politikë e jashtme
1 pikë	Nëse rendit një nga arritjet e Katerinës së Madhe në politikë e jashtme
0 pikë	Nëse përgjigjet gabim OSE nuk përgjigjet fare.

Pyetja 25

3 pikë

Model përgjigjeje

- Barazia para ligjit e të gjithë njerëzve (burrave, pasi gratë nuk e gëzonin)
- Mbrojtja e të drejtave natyrore të njeriut, si: liria, prona, siguria dhe kundërshtimi i shtypjes.
- Garantimin se asnjëri nuk mund të arrestohej ose ndëshkohej përveçse në bazë të normave të ligjit.
- Shpallja se i vetmi sovran ishte kombi, që përbëhej nga qytetarët me të drejtë vote.
- Veprimi i të gjithë funksionarëve publik dhe forcave të armatosura vetëm në emër të sovranit jo më të mbretit.
- Etj

Shënim: Pranohet çdo lloj përgjigjeje që i përmbahet kërkesës së pyetjes.

3 pikë OSE	Nëse shpjegon tri nga parimet e Deklaratës së të Drejtave të Njeriut dhe Qytetari
2 pikë	Nëse shpjegon dy nga parimet e Deklaratës së të Drejtave të Njeriut dhe Qytetari
1 pikë	Nëse shpjegon një nga parimet e Deklaratës së të Drejtave të Njeriut dhe Qytetari.
0 pikë	Nëse përgjigjet gabim OSE nuk përgjigjet fare.

Pyetja 26

3 pikë

Model përgjigjeje

- Vendosi qetësinë dhe rregullin.
- Zbatoi politikën e tolerancës fetare duke mbrojtur klerin katolik.
- Përkrahu tregëtarët, nxiti zhvillimin zejtar.
- Luftoi piraterinë në det.
- Mbushi rradhët e ushtrisë me malësor.
- U njohu vetëqeverisjen krahinave malore.

- Vendosi në administratë njerëz të ditur.
- Zgjeri territoret mori Lezhën dhe Zadrimën nga sanxhaku I Dukagjinit.
- Zgjeri ndikimin në krahinat e Durrësit dhe Tiranës duke shfrytëzuar lidhjet martesore.
- Etj

3 pikë Nëse jep tre nga masat e marra nga Mehmet Pasha për forcimin e pashallëkut.

OSE

2 pikë Nëse jep dy nga masat e marra nga Mehmet Pasha për forcimin e pashallëkut

1 pikë Nëse jep vetëm një nga masat e marra nga Mehmet Pasha për forcimin e pashallëkut

0 pikë Nëse përgjigjet gabim **OSE** nuk përgjigjet fare.

Pyetja 27

4 pikë

Model përgjigjeje

- Dhënies fund të diplomacisë së fshehtë, që nënkuptonte që të gjitha traktatet e nënshkuara ndërmjet shteteve duhet të ishin publike.
- Kufizimi i armatimeve deri në shkallët më të ulta.
- Zhvillimi tregtisë së lirë që nënkuptonte lundrimin pa pengesa në ujërat ndërkombëtare.
- Zbatimi i parimit të vetëvendosjes që nënkuptonte të drejtën e popujve për vetëqeverisje.
- Largimi i ushtrive të huaja që nënkuptonte çlirimin e territoreve të pushtuara
- Formimi i një organizate ndërkombëtare që do të ruante paqen dhe sigurinë .
- Zgjidhja paqësore e të gjithë mosmarrëveshjeve me kolonitë.
- Etj.

4 pikë Nëse shpjegon katër nga konceptet e planit prej 14 pikash të Uillsonit;

OSE

3 pikë Nëse shpjegon tri nga konceptet e planit prej 14 pikash të Uillsonit;

2 pikë Nëse shpjegon dy nga konceptet e planit prej 14 pikash të Uillsonit;

1 pikë Nëse shpjegon një nga konceptet e planit prej 14 pikash të Uillsonit;

0 pikë Nëse përgjigjet gabim **OSE** nuk përgjigjet fare.

Pyetja 28

4 pikë

Model përgjigjeje

- U ruajt prona private, por Musolini ndoqi politikën e planifikimit dhe ndërhyrjes shtetërore në ekonomi.
- U ndoq modeli i njohur si korporatizmi fashist, me korporata në çdo sektor.
- Drejtimi administrativ i korporatave realizohej nga një institucion trepalësh ku përfshiheshin përfaqësues të partisë, të sipërmarrësve privat dhe të punëtorëve, që vendosnin për kushtet e punës, çmimet e produkteve, pagat, sigurimet.
- Kryerja e një sërë investimevsh publike si: rrugë, ndërtesa, hekurudha, telekomunikacion etj.
- Zhvilluan industrinë e aviacioneve dhe atë të luftës.
- Në fshat u rrit sipërfaqja e punueshme e tokës nëpërmjet bonifikimit(tharja e kënetave), këto sipërfaqe u mbollën me grurë.
- U përmirësuan teknikat e punës dhe prodhimit.
- Etj

4 pikë Nëse analizon katër nga tiparet e sistemit ekonomik në Italinë fashiste..

OSE

3 pikë	Nëse analizon tre nga tiparet e sistemit ekonomik në Italinë fashiste.
2 pikë	Nëse analizon dy nga tiparet e sistemit ekonomik në Italinë fashiste.
1 pikë	Nëse analizon një nga tiparet e sistemit ekonomik në Italinë fashiste.
0 pikë	Nëse përgjigjet gabim OSE nuk përgjigjet fare.

Pyetja 29   **3 pikë**

Model përgjigjeje

- Çarmatimi plotë i Gjermanisë dhe fillimi i procesit të demokratizimit të saj
- Ndarja e Gjermanisë në katër zona nën kontrollin e fuqive aleate të koalicionit antifashist.
- Krijimi i Gjykatës Ushtarake Ndërkombëtare e cila do të dënonte të gjithë kriminelët e luftës
- Krijimi i një organizmi i përbërë nga ministrat e jashtëm të SHBA-së, Britanisë së Madhe, BRSS-së dhe Francës që do të përgatitnin traktatet e paqes me shtetet humbëse.
- Procesi i denazifikimit dhe çmilitarizimit.
- Etj.

3 pikë   Nëse analizon tri nga vendimet e konferencës së Potsdamit.

OSE

2 pikë   Nëse analizon dy nga vendimet e konferencës së Potsdamit.

1 pikë   Nëse analizon një nga vendimet e konferencës së Potsdamit.

0 pikë   Nëse përgjigjet gabim **OSE** nuk përgjigjet fare.

Pyetja 30   **2 pikë**

Model përgjigjeje

- Shfrytëzimi i punës vullnetare
- Puna e robërve të luftës
- Dëmshpërblimet e luftës dhe gjithshka tjetër morën nga vendet e mundura
- Importe nga vendet e Evropës Lindore me cmime të ulta.
- Shfrytëzimi i pasurive të brendshme.
- Etj

2 pikë   Nëse analizon dy nga vendimet e konferencës së Potsdamit.

OSE

1 pikë   Nëse analizon një nga vendimet e konferencës së Potsdamit.

0 pikë   Nëse përgjigjet gabim **OSE** nuk përgjigjet fare.

Pyetja 31   **3 pikë**

Model përgjigjeje

- Presidenti ishte kryetar i qeverisë.
- Emëronte dhe shkarkonte ministrat, vendoste veton për ligjet dhe kishte të drejtë të shpërndante parlamentin dhe shpallte zgjedhjet.
- Emëronte 6 senatorë si edhe kryetarin e Senatit.
- Emëronte gjyqëtarët dhe prokurorët pas propozimit të Ministrisë të Drejtësisë.
- Ishte Komandant i forcave të armatosura dhe gëzonte të drejtën e emërimit dhe shkarkimit të oficerëve të lartë.
- Etj

Shënim: Pranohet çdo lloj përgjigjeje që i përmbahet kërkesës së pyetjes

3 pikë	Nëse gjen tri nga kompetencat që Statuti Themeltar i Republikës së Shqipërisë i njihte kreut të shtetit.
OSE	
2 pikë	Nëse gjen dy nga kompetencat që Statuti Themeltar i Republikës së Shqipërisë i njihte kreut të shtetit.
1 pikë	Nëse gjen një nga kompetencat që Statuti Themeltar i Republikës së Shqipërisë i njihte kreut të shtetit.
0 pikë	Nëse përgjigjet gabim OSE nuk përgjigjet fare.

Pyetja 32 **3 pikë**
Model përgjigjeje

- Krijimi i qeverisë së re.
- U ngrit institucioni i "Mëkëmbësisë së Përgjithëshme"(Luogotenencia) nën kryesinë e Françesko Jakomonit si përfaqësues i mbretit.
- U likujdua Ministria e Punëve të Jashtme.
- Forcat e armatosura shqiptare u shkrinë me ushtrinë italiane.
- U miratua Statuti Themeltar, një kushtetutë e hartuar në Itali.
- U krijua Këshilli i Epërm Fashist që do të luante rolin e një parlamenti formal.
- Etj.

3 pikë	Nëse gjen tri nga masat që fashistët italianë morrën në Shqipëri.
OSE	
2 pikë	Nëse gjen dy nga masat që fashistët italianë morrën në Shqipëri.
1 pikë	Nëse gjen një nga masat që fashistët italianë morrën në Shqipëri.
0 pikë	Nëse përgjigjet gabim OSE nuk përgjigjet fare.

Pyetja 33 **3 pikë**

Model përgjigjeje

- a) -Nacional-Demokratike dhe Besa Kombëtare.

Shënim: Pranohet çdo lloj përgjigjeje që i përmbahet kërkesës së pyetjes

1 pikë	Nëse evidenton dy prej organizatave të fshehta që vepronin në Kosovë;
OSE	
0 pikë	Nëse përgjigjet gabim OSE nuk përgjigjet fare.

b) - Forcimi i autonomisë dhe qeverisjes krahinore në të gjitha fushat

- Garantimi i barazisë në të drejta kombëtare si : gjuha,kultura, flamuri dhe simbolet e tjera
- Etj

2 pikë	Nëse gjen dy nga arritjet e Kushtetutës së 1974 në Kosovë;
OSE	
1 pikë	Nëse gjen një nga arritjet e Kushtetutës së 1974 në Kosovë;
0 pikë	Nëse përgjigjet gabim OSE nuk përgjigjet fare

Pyetja 34   3 pikë**Model përgjigjeje**

- Shfuqizimi i disa ligjeve që nxisnin luftën e klasave si: ai i dëbim-internimit, agjitacion-propagandës, dënimit me vdekje për arratisje, rehabilitimi i të dënuarve të ndërgjegjes.
- Rivendosi të drejtën e lirisë së besimit, avokatisë.
- Lejoi të drejtën e pluralizmit të mendimit.
- Etj.

2 pikë   Nëse shpjegon dy nga masa të ndërmarra në fushën politike;

OSE

1 pikë   Nëse shpjegon një nga masa të ndërmarra në fushën politike;

0 pikë   Nëse përgjigjet gabim **OSE** nuk përgjigjet fare.

b) -Njohu të drejtën e ndërmarrjeve për vetëfinancim dhe bashkëpunim me jashtë

-lejoi sektorin privat në artizant dhe tregti

-Shfuqizoi nenet që ndalonin marrjen e kredive dhe investimeve me kapital të huaj..

-Etj

1 pikë   Nëse shpjegon një nga masa të ndërmarra në fushën ekonomike

OSE

0 pikë   Nëse përgjigjet gabim **OSE** nuk përgjigjet fare.